

M A K Ó I FÜGGETLEN UJSÁG

Politikai napilap.

Főmunkatárs:

Dr. KISS PÁL.

Felelős szerkesztő:

ESPERSIT JÁNOS.

Telefon szám 63.

Igérgetés s megadás

Makó, júl. 26

A csufosan kimult koalíció vállalkozott volt, hogy megcsinálja a választási reformot. Nem tudta megcsinálni vagyis inkább kibujt alóla, mert nem is akarta megcsinálni.

A Khuen-Héderváry kormány azzal jött, hogy ő megcsinálja. Első dolga ez lesz. A választói jog reformjának a jelszavával kezdte meg a harcot a nemzet meghódítására.

A harcot meg is harcolta. Győzött is. Az igaz, hogy nem ezzel az előretolt jelszavával, mert ennek az őszinteségét senkise hitte el neki. Hanem mégis győzött a pálinkával, meg a pénzzel, meg a hatalmi terrorizmussal.

A jelszava még csak jelszó maradt s így mult ki a kormány programjából is.

Ma már azt mondják, hogy nem sietős a választói reform. De meg — úgy mondják — idő is kell annak a megcsinálására. Majd négy-öt esztendő múlva ha lehet belőle valami. Az akkor sem úgy lesz, mint mindenki várhatja. Talán lesz választói reform, de hogy az nem lesz sem általános, sem egyenlő, se titkos, se községenkinti. Ezt már mindenki, a ki csak keveset is lát, nagyon jól láthatta.

Egyik főkortés szólamuk volt a két éves katonai szolgálatnak is a behozatala. Most már ezt is letárgyalták. Meg is egyeztek abban, hogy nem hozzák be a — kétéves katonai szolgálatot. Azt mondják, azért nem, mert hogy nem lehet. Sokba kerülne, mert ennek a rovására a mai katonai létszámot másfél akkora kellene felemelni. A mi meg 90 millió újabb terhet jelentene az úgy is gönnyedő nemzet számára. Jó lelkiük, ezt a nagy terhet még sem akarják reánk zudítani.

Mintha bizony a mai létszám mellett nem lehetne

megcsinálni ezt a kétéves katonai szolgálati időt.

De hát úgy kell indokolni ennek az elodázását, hogy mérhetetlen pénzbeli követelmény áll az utjába s mert ezt nem akarják még jöszivűeknek, a népnek jóakaró kimélőinek láttassák magukat. Szóval ez se lesz meg.

Mert épp úgy nem akarják, mint az általános választói jogot.

Igy van ez minden dolgukkal. Mehetnék sorba valamennyi ígérgetésükön, csábító jelszavaikon.

Mennyire ígérték, hogy programjok főelve a nép terhein való könnyítés lesz.

És csakugyan. Ugy kell lenni, hogy azt az 560 millió korona kölcsönt, a mit most fel akarnak venni, csak a nép terhein való könnyítésre fordítják. Hiszen nem kétséges, hogy ezt a rettenetes nagy összeget valamennyit a nép gazdasági s kulturális szükségleteinek a kielégítésére fordítanak. Nem költenének abból egy fillért se a katonaságra, a gyilkoló ágyukat szállító nagy hadihajókra, sem Bosznia okkupációjára. Ó ezt mindnyájan jól tudjuk. De hát ha az a Bécs olyan szépen, de szigorúan úgy kívánja tőlük, hogy minden utolsó fillért ebből a nagy kölcsönből is csak az ő javára, az ő érdekére kell oda áldozni.

A kormány meg, édes istenem, hogy ne engedelmessékedne Bécsnek. Hiszen annak köszöni egész lételét. Az hozta létre s az tartja fenn. Hálás hát a kormány. A nemzet várhat, pusztulhat. A nemzet nélkül élhet a kormány akár száz évig is, de a bécsi hatalom nélkül egy pillanat alatt megszűnik a léte.

Bécsnek mindent beígérték. Mindent be is szállítanak. Testét is, lelkét is a magyar nemzetnek.

Nekünk is ígérték, de semmit sem adnak. Azaz dehogy is nem. A ki a választásokon szekerüket toltta, annak

kijár az ígért jutalom. Széltire-hosszára osztogatják a kormány ajándékait.

Kitűnően osztogatnak hát kifelé — uroknak, itt bent meg készséges szolgálóknak. De erre is, arra is csak a — nemzetéből.

Mért ne tennének így. Tehetnének még szemérmelennebbül. Hiszen ők magok mondják, hogy lábaiak előtt hever a nemzet. Lehet hát azon rugdosni is, a mennyit akarnak.

—sl—

Meg van az indemnitás.

A képviselőház ülése.

— Express tudósítás. —

Budapest, júl. 26.

Ma hangzott el az utolsó szónoklat az egész évre szóló indemnitás ellen. Vége lesz néhány nap múlva az exlexnek, mert az indemnitást megszavazták. Most már a parlament és a kormány hozzá láthat a híres nemzeti munkához. Nem vethetik az ellenzék szemére, hogy feleslegesen akadékoskodott. A felirati vitát sem nyújtották kelleténél tovább. Az indemnitással pedig három nap alatt végeztek. A munkapárt szavazott, többsége van. Ma már az ujoncjavaslatokra is rá került a sor. Bár ehhez a törvényjavaslat-hoz több ellenzéki szónok iratkozott fel, de azért nem sokára sorozni fognak. Bécs megkapta a költségvetést és az ujoncokat is megkapja.

A mai ülésen Berzeviczy Albert elnökölt, ki tíz óra után nyitotta meg az ülést s tekintettel arra, hogy ma szavazásról volt szó mégsem volt teljesen üres a Ház.

Szekély Ferenc igazságügyminiszter betérjlesztette az új polgári perrendtartásról szóló törvényjavaslatot. Ezt kiadták a jogügyi bizottságnak előkészítés és javaslatlattétel végett.

Az indemnitási vita során utolsónak mádi Kovács János Justh párti szólat fel, aki részletesen fejtegette, hogy a mostani kormány programjánál fogva sem érdemli meg a bizalmat, mert egyáltalán nincs programja. A javaslatot nem fogadja el.

Több felszólaló nem lévén, elnök a vitát berekeszti.

Hieronymyi kereskedelmi miniszter áll fel ezután szólásra és összegezi az elhangzott ellenzéki beszédek vádpontjait, majd vitába

bocsájtkozik Désivel és Szerényivel.

Ezután a Ház a törvényjavaslatot általánosságban elfogadja.

A második olvasásnál az első szakasznál Dési Géza szólal fel, a második szakasznál Sümegei Vilmos ajánl módosításokat a postaszolgák helyzetének javítása érdekében, az ötödik szakasznál Holló Lajos a progresszivitásra s az adótörvények egy évig való elhalasztására és a létminimumra vonatkozólag ajánl módosításokat. A Ház Hegedűs Lóránt előadó felszólalása után a módosításokat elveti és ekként a Ház a törvényjavaslatot részleteiben is elfogadja.

Ezután kezdetét vette az ujoncjavaslat tárgyalása. Solymossy Ödön báró előadó ismertetése után.

Tóth János Justh-párti intéz kemény tamadást a kormány ellen és javaslatot nem fogadja el.

Bakonyi Samu Justh-párti kibeszéli azután az ülést, mely 2 órakor ért véget.

Szaporodnak a póttartalékosok.

Kétesztendő szolgálat — fuces.

A véderőtörvény reformjáról szóló javaslat tárgyalását a napokban fejezte be Budapesten a közös hadügyminiszterium és a magyar és osztrák honvédelmi miniszteriumok kiküldöttjeiből álló bizottság. A tárgyalások eredményeképpen megszövegezett javaslatot most a magyar és az osztrák kormány elé terjesztették be további megvitatás végett.

Nagy jelentőségének mutatkozik a hadügyminiszter állástoglalása a véderőreform legfontosabb mozzanatához: a kétéves katonai szolgálat. A hadügyi kormányzat ugyanis a hadsereg hadi létszámának változatlanul való megmaradása céljából azt kívánja a kétévi szolgálat ellenértéke gyanánt, hogy az évi ujoncjutalék a jelenleginek másfélszeresére emeltessék. Ez az intézkedés azonban a hadügyi budgetet — az átmenet nagy kiadásaitól eltekintve — állandóan évi 90 millió koronával emelné, ami oly horribilis összeg, hogy azt sem Magyarországnak, sem Ausztriának amugy is tulterhelt költségvetési aligha bírnák el.

A két éves szolgálat ügye tehát komoly veszélyben forog és a két kormány közt most tárgyalások folynak abban az irányban, hogy ebből a helyzetből valami kivezető utat találjanak. A legtöbb kilátása van a megvalósulásra annak a kompromisszum tervnek,

amely szerint a két évi katonai szolgálatot mindaddig nem hozzák be, amíg a pénzügyi viszonyok nem javulnak. Az átmeneti időre a hadügyi kormány megemlékszik az évi ujonkontingens csekélyebb mérvű, a tüzéség halaszthatlan szaporítása által megkövetelt emelésével és ennek ellenében nagy mértékben kiterjeszti a póttartalékba való besorozás kedvezményét, amelyben eddig csak igen szorosan körülírt esetekben részesülhettek a véd-kötelesek. A hadügyi miniszter azt tervezi, hogy ebben a kedvezményben mindazokat a sorozás alá kerülő egyéneket részesíti, akik azt családi, vagy kereseti viszonyaik folytán méltányosan igényelhetik s ennek megítélése körül a katonai hatóságoknak a legnagyobb mérvű szabadságot engedni.

Kétségtelen, hogy ez igen jelentős haladás lesz a mostani állapottal szemben, de azért ez a megoldás csak provizórium és a végső cél mégis csak a kéteves szolgálat.

Bojkott az Acsev ellen.

Makói gabona, hagyma, baromfi és libakereskedők szervezkedése.

Makó, jul. 26.

Az a folytonos tarifa politika, fuvaremlés, melylyel az Arad-Csanádi-Egyesület Vasutak a makói gabona, hagyma és aprójószág kereskedőket érzékenyen sújtja, arra indította kereskedőinket, hogy ez ellen orvoslást keresve szervezkedjenek. Míg az A. Cs. E. V. kereskedőinknek semmiféle kedvezményt nem nyújt, addig a Magyar állam vasut tart karo'val ajánlja nekik a legmesszebbmenő kedvezményeket. Csodálatos az A. Cs. E. V.-nek nagymérvű flegmája, mely nem látja itt a veszedelmet és a nagy károkat, melylyel ez járhat — reá nézve. Míg az Acsev alszik vagy szükkeblüen viseli magát, addig a M. Á. V. Makó újvárosi állomástól szállított áruk után kereskedőinknek 20% *refraktiát* ígér, hogy áruikat ott szállítsák el. Adja pedig azt a kedvezményt gabona, hagyma, nagyobb és élő baromfi után is.

3—4000 Waggon áruról van szó. Hát nincs ebbe a mi városunknak is beleszólási joga! Ha már az A. Cs. E. V. főrésztvényesei vagyunk, nem kell e itt gyorsan intézkedni, hogy a hasznót ne hagyjuk az M. Á. V.-nak elcipelni. De ne csak a Makói állomást vegyük, ott van Kiszombor is. Ahelyett, hogy oda szállítanának, hát Óbéba, Valkány és Oroszlámosi vasutra szállítják a hagymákat. Az apátfalvaik pedig Ócsanád és Nagyszentmiklósra! Gabonakereskedőink pedig ezentul nem Szegeden, hanem Hmvásárhelyen fogják áruikat a hajóba rakni, mert most már arafelé sokkal olcsóbb lesz nekik, mintha Szegeden át mennek.

Jó lenne, ha felébredne az A. Cs. E. V. mert még most nincs késő és ha ő is megadja hagyma, gabona és baromfikereskedőinknek azt a 20% *refraktiát*, nem szalajtaná ei a 3—4000 és talán még több waggon hagyma,

gabona, zöldség és aprójószágféle elszállítását. Különösen Makó, Kiszombor, Apátfalva állomások díjtételeit mérsékelje. Mert így egy kis baj lesz. A hajófuvarokról, melyek Szegedig 10 krajczárt tesznek ki, most nem is szállótunk! Reméljük, hogy az ACSEV. igazgatósága gyors intézkedést fogantosit ebben a tárgyban.

NAPI HIREK.

— **Rendkívüli tanácsülés** volt ma délelőtt dr. Galambos Ignác polgármester elnöklete alatt. Iparhatósági ügyben intézkedett a tanács.

— **Tömpös.** Makó városa pörben állott a tömpös sziget tulajdonáért és birtokáért báró Gerlicy Ferenc deszki birtokossal. A város a pert elvesztette, mert a perben az ingatlan azonosságát nem sikerült bizonyítani. A városnak új pert kellett volna most kezdeni. Sikerült azonban ez ügyben egyezség útján rendet teremteni. A város jogügyi bizottsága foglalkozott ma délelőtt a város képviselői és a báró jogtanácsosa között lefolyt tárgyalás folyamán keletkezett egyezségi ajánlattal, amely szerint a Tömpös szigert, melynek területe 4 katasztrális hold, a város a Maros innenső partjain a báró tulajdonát képező szintén Tömpösnek nevezett birtoktestből 15 katasztrális hold területet kap határ kiigazítás címén. A birtokhatárok látható jelekkel lesznek elkülönítendőek. A jogügyi bizottság az egyezségi ajánlatot elfogadásra ajánlja a képviselőtestületnek.

— **A Duna-Tisza csatorna.** A Duna-Tisza csatorna régóta vajdó ügye, úgy látszik, megvalósul. A kereskedelemügyi miniszteriumban újra elővették a csatorna tervét s a miniszter a földművelésügyi miniszterrel együtt több műszaki közeget küldött ki, hogy vizsgálják végig a régi vonalvezetést Budapest—Czegléd—Kecskemét—Kiskunfélegyháza—Csongrád irányában és tegyenek beható jelentést, hogy ennek alapján tovább intézkedhessék.

— **Vasuti telefon.** A város az aradcsanádi egyesült vasutaknál rendőrségi szolgálatra telefont vezetett be. Maga a vasutársaság nem nagyon viseli szívén ilyen irányban a közönség érdekeit, mert egyáltalán nem tartotta szükségesnek, hogy telefont vezessen be. A város telefonját azonban magánosok nem használhatják, mert a rendőr, aki ott posztol, ezt megtiltja a rendőrkapitány szigoru meghagyása folytán. Intézkedést kérünk a polgármestertől, hogy ez a telefon a közönség használatára is adassék át, ami különösen a kereskedőkre nézve fontos.

— **Szüreti kilátások.** A tudósítások szomorú színben tüntetik fel az idei börttermelés eredményét. A jégesők már csak szórványosan pusztítanak, de annál nagyobb károkat okoz a *peronospora*, mely az idén szokatlan vehemenciával lépett fel az ország legtöbb részében és úgy látszik, hogy az ellene való védekezés csődöt mondott. Mas csapások is, nevezetesen a *lisztharmat*, *szőlómoly* és a viharos időjárás szintén segélyére siettek a peronoszporának és tudósítások nagy része szerint számos helyen legjobb esetben csak fél, de igen sok te-

rületen alig egynegyed termésre számítanak.

— **Uj bíró Makón.** Az igazságügyminiszter előterjesztésére dr. Bogdán Elek magyar láposi járásbírósi albirót hasonló minőségben a makói kir. járásbíró-sághoz helyezték át.

— **Pályatételek kitűzése.** A Csanádmegyei tanítóegyesület ez évben a következő három pályatételt tűzi ki kidolgozás és jutalmazás végett: 1. A fiuk és leányok együttes tanítása az elemi iskolában. 2. A gazdasági népoktatás rejormja. 3. A szociális elemek bevitelle a népiskolába. A kitűzött tételek közül a pályázók tetszésük szerint választhatnak. Első legjobbnak ítélt pályaműnek 50 kor., másodíknak 30 korona pályadíj tűzött ki. Az idegen kézzel írott és jelíges levéllel ellátott pályaművek 1910. szeptember hó 15 ig bezárólag Strausz Gyula egyesületi elnökhöz adandók be.

— **Járdaseprés.** A rendőrhatalóság felhívja a háztulajdonosok figyelmét arra, hogy a járdaseprés és locsolást reggel 8 óra előtt végezzék s este szintén locsoltasson és sepressen, de ezt a műveletet a délutáni órákban ne végeztesse, nehogy a járókelők ruhái bepíszkoltassanak.

— **Tisztviselők nyugdíjszabályzata.** Ma délelőtt végleg tárgyalták a város megalkotandó nyugdíjszabálytervezetét. A tervezet a polgármester sokszorosítottja, a képviselőtestület tagjainak kiosztattja s ezzel a tervezettel a szeptemberi közgyűlés már foglalkozhatik.

— **Szocialisták a miniszterelnöknél.** Pető Sándor országgyűlési képviselő vezette a miniszterelnök elé a budapesti szakszervezeti tanács elnökeiből és tagjaiból álló negyvenhat tagú küldött ségét a miniszterelnök elé, aki a deputációt a Ház folyósóján fogadta. A küldöttség szónoka: Jászai Samu felhívta a miniszterelnök figyelmét arra, hogy a belügyminiszteriumban nagy animozitással viseltetnek a munkásegyletek alapszabályait évekig hevertetik elintézetlenül a miniszteriumban, addig a munkaadók által alakított egyesületek alapszabályait rögtön jóváhagyják. Beszéde végén Jászai átadta a miniszterelnöknek azt a memorandumot, amelyben szóval elmondott panasz konkrét adatokkal van támogatva. Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök válaszában kijelentette, hogy lehetőleg szemmel fogja tartani a felpanaszoltakat. Ebben a dologban — ugymond — csakis kerék törvényeket lehet hozni, vagyis olyanokat, amelyek általános formát állapítanak meg, mint hogy az e téren előforduló esetek oly számok, hogy a kereten belül kell elbírálni minden esetet. Ismételtén igéri, hogy tüzetesen és jóindulattal fog az ügygyel foglalkozni.

— **A gyors pénzkeresés.** Egy szegedi uriember a minap felkereste egyik ismert fogorvosunkat, hogy a fájós fogát kihuzassa. Amikor belépett a fogorvos szobájába, a mester épen fogat huzott. A művész csak nézte, hogy a fogorvos milyen villámgyorsan rántja ki a páciens fogát. Csúpan egy röpké pillanat s a rossz fog már az asztalon fekszik s a fogorvos zsebébe két korona csúszik.

Nem állhatta meg, hogy ne szóljon oda az orvosnak?

— Doktor ur, maga ugyan gyorsan keresi a pénzt!

— Ha épen akarja, — válaszolta mosolyogva a fogorvos, — a magáét lassabban huzom ki...

— **Istenes Horvát János kártérítése.** A vásárhelyi méregkeverési bűnpörből kifolyólag ismeretes Istenes Horvát János ügye, akit ártatlanul ítélték el. Horvát négyezer napot főtülhaladó idő után ügyvédje, Balassa Armin dr. úján pörújítással élt, amikor is a szegedi esküdtszék őt felmentette. A fölmentő ítélet után kártérítésért folyamodott Istenes Horvát János. A kérelem fölött most döntött az igazságügyminiszter és 4300 koronában állapította meg a kártérítési összeget.

— **Kétszáznyven spanyol kolostort bezárnak.** Madridból jelentik: A király elfogadta a minisztertanács azon javaslatát, hogy szeptember elsején kétszáznyven kolostort bezárjanak. Ez a hír klerikális körökben nagy izgatottságot keltett.

— **Megváltoznak a bélyegek.** A király ez évben tölti be életének nyolcvanadik évfordulóját. A nagyjelentőségű évfordulót az egész monarchiában nagyszabású ünnepekkel teszik emlékeztetessé, melyekből a postaintézmény is kivészi a maga részét olyan formán, hogy levélbélyegek külső alakjának ideiglenes megváltoztatásával fogja jelét adni hódolatának. A levélbélyegeket ugyanis megváltoztatják, hogy a kereteket megnagyobbítsák és úgy az alsó, mint a felső megnagyobbított szegélyekre 1830. illetőleg 1910. évszámokat nyomtatja. A levélbélyeg négy sarka megfelelőleg díszes lesz. A bélyeget először augusztus 18 án bocsájtják ki és a bélyegek eladása mindaddig tart, amíg a készlet nem ér véget. A levélbélyegek minden postaküldeményre díjazásképpen felhasználhatók és 1910. év végéig maradnak érvényben.

— **Közkedvelt makói „Glória bajuszpedró”** a bajuszpedrók királya, mert az eddig ismert bajuszpedróket minden tekintetben felülmúlja, használatával a bajuszt nevelí, kitünő összetételű, kellemes szagú, úgy, hogy az országban nem csak a nagy közönség, hanem a fodrász és a borbély-üzletben is nagy kedveltségnek örvend, van fehér, barna és fekete színben, kis doboz 20 fillér, nagy doboz 30 fillér. Készül Makón az aradi-utcai gyógyszerészeti laboratóriumban. Ugyant ott a gyógyszerértárban kapható.

Értesítés.

Tisztelettel tudatjuk, hogy **fűrésztelepünket kibővítve üzembe helyeztük és a tűzifa aprítást ismét megkezdettük.** Vágott tűzifa telepünkön mindenkor kapható.

Pollák és Schvarz

fűrésztelepe. — —

Telefon szám 17.

Viharok három országban.

Árvicegye pusztulása.

Három ország számtalan helyéről rettenetes pusztításokgyász-híreit hozza a táviró. A Hegyalja pusztulása után most Árvicegye fölött vonult el a rettenetes pusztító felhőszakadás, amely tönkretette a gazdaemberek minden reményességét: Árvicegye minden termése teljesen elpusztult. Az első hírek hatása alatt azt hiszik, hogy a krassószöri pusztítások mérvével érnek föl azok a hatalmas rombolások, amelyeket az északi, anugy is szegény megyében a vihar és a felhőszakadás véghezvitt.

Nagy elemi csapásokról adnak jelentést más országokból is. Félelmetes pusztításokkal vonult végig a rettenetes ciklon a verőfényes Milanón és Saronnon. Az emberáldozatok száma itt az eddigi becslések szerint ötven. Németország több városából: Nürnbergből, Kölnből, Trierből és Hannoverből is viharok félelmes pusztításairól adnak jelentést.

Árvicegye pusztulása.

A szombatról vasárnapra virradó éjjel óriási felhőszakadás vonult végig Árvicegyén. A vihar és a vízár a vetésekben nagy károkat okozott, több kisebb hiadat elvitt, az utakat járhatatlanná tette és sok helyen áradásokat okozott. Az istenitélet éjjel két óraker viharral és jégveréssel kezdődött és reggel nyolc óráig tartott.

Virradatkor kétségbeejtő látvány tárult a néző elé. Alsókubinban a városon végigfolyó apró patak eláradt és nyolcvan centiméteres viz folyt a legtöbb utcán.

A lakók kétségbeesetten az ablakokban állanak, mert az udvarra, innen pedig a szobákba behatolt a víz.

Ma délelőtt az eső újból megereedt és bár rövid ideig tartott, fokozta a bajt.

Vasárnap délelőtt ideiglenesen Alsókubinban megszűnt az árvízveszély. Zmeskál György alispán azonban elrendelte, hogy a partmenti lakosság helyezze biztonságba érkeiket, mert a Felső Árva nagy víztömegei utban vannak. Az alispán kérésére a pozsonyi postaigazgatóság elrendelte két napra az éjjeli szolgáltatást a táviróknak. Rózsahegy katonaságot kér. A termés teljesen elpusztult és inség fenyeget. Az árvicegyei lakosság rettenetes éjszakát élt át. A zivatar és felhőszakadás éjjel két óraker kezdődött és reggel nyolc óráig tartott. Árvicegye nagy nyomor előtt áll. A burgonya és egyéb termés uszik: elsodorta az ár.

Vihar Németországban.

Nürnberg és a vidék fölött rettenetes vihar vonult át. Igen sok házat rombadöntött és a fákat tövestül kitépte. A városi park teljesen elpusztult, a telefont és távirót a forgószél összetörte. A gyárak kéményeit ledöntötte és a városi gázgyár nagy emelődaruját fölfordította.

Kölnben a vihar sok házat megrongált, a tetőket letépte és a hajókat igen erősen megrongálta. A hajók utasai rettenetes félelmen mentek keresztül, de katasztrófa nem történt.

Aholnem kella könyv.

Ajándékba se kell.

— jul. 26.

Nem egész Magyarországról van szó, csak Biharmegyéről. Biharmegyében még a potya könyv sem kell: a kormány ötvenezer kötet könyvet ajánlott fel a biharmegyei községeknek népkönyvtárak létesítésére, a községek azonban nem akarják elfogadni a könyveket.

A legtöbb község azt felelte, hogy a lakosságból olyan kevesen tudnak írni-olvasni, hogy semmi haszna se volna a könyvtáraknak.

A román községekben — ezt jelentik a főszolgabírók — alig egy-két ember tud olvasni, az élesdi járásban Csarnóháza, Ponor, Beznye, Feketető, Brátka, Nagybaród, Kisbaród, Tötös községekben nincs szükség könyvtárra. — A belényesi járásban csupán hét községben van könyvtár, a többiben nincs és nem is kell. — A szalárdi járásban Tataros, Szóvárhegy, Kistotfalu, Csujafalva, Nadántelek, Görbesd, Kövesegyháza, Sitervölgy, Szarkó és Kisalmás községekben még az sincs, akire rábíznák a könyvtárt. — A vaskóhi járásban Vaskóh és Rézbánya kivételével sehhol sem kell a könyv.

A tenkei járás is ugyancsak elmaradt: Rippa, Mocsár, Kápolna, Széplak, Kisháza, Karaszó, Petegd, Feketetőt, Kávásd, Hoszszuaszó, Oláhgyepes, Rózsafalva, Vasand, Székelytelek, Jánosda oly primitív értelmességű, hogy a könyvnek itt semmi haszna se volna. Kocsuban van régóta könyvtár, de egy árva lélek sem olvasott még belőle. A beéli járás 33 községe közül 21 nek nem kell könyvtár.

De befejezi ezt a szegyeteljes sorozatot a magyarországi járás, melyben negyvenkilenc község közül Venternek van községi könyvtára, a többinek pedig nem kell . . .

Könyv nem kell a feketeföldű, latifundiumos Biharmegyének; — a minduntalan pusztító járványok, a szörnyű szegénység és a gyakori éhínség elmondja a többit a bihari kulturáról.

Közgazdaság.

Gabonaárak.

Mai áraink helyben:

Ruza	— — —	8'60—8'80
Tengeri	— — —	5'70—5'80
Árpa	— — —	5'40—5'50
Zab	— — —	6'50—6'70

Árak 50 kilogrammonként korona értékben.

Hagymaárak:

Vereshagyma 4.20—5.00 korona.
Foghagyma 14.00—15.00 „

Az árak száz kilogrammonként értendők.

Legolcsóbbban

a legjobb

vas- és fűszerárakat

Kolozsy Károly

„Üstökshöz“ címzett üzletében szerezhethi meg.

Regény.

Képek a szabadságharcból.

Írta: egy volt 48-as honvédtiszt. (33)

Két menyegző.

A jó házi gazda ismét átment a talphidon túl a Dunára, hogy végig nézze a csata lefolyását s ha lehet és kell, segítségül is szolgáljon honfiúi és emberszeretete a sebesülteknél, no meg Etelkának is megígérte, hogy most bizonyosan hirt fog hozni, a mi őt megvigasztalja.

Etelkát azonban az elcsüggedések nemcsak hogy lábáról levertek, hanem lelkületét bizonyos közömbösség kezdte meglepni. Érzéketlen kezdett lenni minden iránt, mint a ki számot vetett magával, számot az életével is.

Szegény asszony, nagyon hamar megszenvedett házasságtöréséért és családjának hűtlen elhagyásáért.

XIX.

A nagy csatavesztés után éjjeli 1 óra lehetett, midőn Etelkéék kapuja hirtelen kinyílik s az udvarba egy kocsi robog rebeg.

Etelkának a szive nem hogy erősen dobogott volna, hanem még az útése is meg-meg állt dermedtségében, azt hívén, hogy a főhadnagyát holtan, vagy sebesülten hozzák lakására.

Mikor azonban a betoppanó hazigazdájának derült arcát megpillantá, újra éledzni kezdett és mohón intézi hozzá a kérdést: ugye él, nincs semmi baja?

— Él válaszolja a gazda. Nem fogja a főhadnagy urat sem ágyu, sem puskagolyó. Ördögös bátor egy ember mint a katonái beszélnek. Jobbra-balra hullottak mellette a vitézek, az egész századában mint tiszt egyedül maradt az élők között, de ő neki kutya baja sem lett.

— Hogy tudja mindezt kedves gazdám? — szólt derültebb hangulattal Etelka.

— Ugy, hogy mintia Isten akarata lett volna, a 26. zászlóalj sebesülteinek sátorához vetődünk barátainkkal. Ott azután targoncát kaptunk és segítettek a sebesülteket az orvosi sátorhoz hozni; a halottakat pedig egy rakásra hordani. Itt jöttem össze a főhadnagy ur szolgáljával, ki éppen egy ordinanc-kocsit keresett, hogy azzal ide hozzánk behajtsanak nagyságodért. De kérve, kért, hogy a szerzett kocsin én jöjsek be tüstént, ő pedig addig egy másik kocsit szerez, a melyre a század

őrmesterénél elhelyezett tábori sátor készletet és élelmezési szerezket felpakkolja, azután rögtön jön nagyságodért, mert holnap már az egész hadtest el fog vonulni Komárom alól. Mig ha én nem lennék eb-beli segítségére, rengeteg időt veszítene azzal, hogy a kocsival ide jöjjön s azután ismét a hidon túl a Dunára fusson a sátor bepakkolása iránti intézkedések teljesítése végett. Én tehát teljesítettem örömmel a szolgálta ohajtását annyival is inkább, hogy nagyságodnak mihamarabb örömhirt hozhassak.

— Köszönöm, nagyon köszönöm! — mondá Etelka és pedig oly örömmel, amely láthatólag kezdte borús lelkéről és szomorodott arcáról a nyomokat elkergetni.

— Ez még nem minden, — folytatja a gazda — még azt az üzenetet is hoztam, hogy minden pillanatban, holmija bepodgyászolva, utra készen álljon a nagyságos asszony; mert a kocsis is rövid abrakolás után befogott lovaival utra készen fog állni, hogy abban a pillanatban, midőn a szolgál megérkezik, rögtön üljön fel nagyságod a kocsira és kövesse a szolgát urához, vagy a hová viszi, azt már én nem tudom tovább.

(Folytatjuk.)

Örömmel

ajánlják egymásnak az egész országban a Lukács-féle „Harmat“ krém

mert eltünteti az arcról a szeplőt, májfoltot, pattanásokat s mindennemű arctisztaltalanságot. Kisimítja a ráncokat, himlőhelyeket. Még korosabb egyéneknek is üde bájos, ifju arcszint; az arc, nyak, karok és kezeknek megkapó szépséget, elragadó báj kölcsonöz.

Ára: 1 tégely harmat krém 1 kor., harmat puder 3 szinben 1 kor., harmat szappan 1 korona.

Kapható: egyedül a készítőnél

Lukács Ferenc

„Megváltó“ gyógyszer-tárban, Aradi-u. Telefon szám 95.

Ház és föld eladás.

Szabadságból eladó az Attila-utcában levő 503. sz. alatti Király Mátyás-féle ház, valamint a palotai uton levő 2 köblös úgarföld. Értekezhetni az örökösökkel Attila-utca 503. szám alatt.

Önt is érdekli, hogy **Károlyi Mihály** megnagyobbított főéri festék kereskedésében **Óriási raktárt**

talál a legjobb **száraz- és olajfestékekben.** Padló-, koci és butor **lackok.** Parket és fenyőpalló **viasz.** Pormentesítő **olaj.**

Zománcmázak. Brunolin, politur. Aranyozók, szivacs, szarvasbőr, Aszfalt és kátránylemezek szavatolt jó minőségben kaphatók.

Terpentin, benzin, petrolum, elsőrendű gépkendő **olajok és zsirok.** Sajt készítettésü **meszelők, kefék, ecsetek** — dus — választékban.

Földhaszonbérbeadás.

Az igácsi ut mentén *Márton Ferenc* szélmalmos szomszédságában 730 tanya szám alatt

6 fertály tanyaföld

két tanya épülettel együtt, vagy külön-külön is, valamint a sűrűtanyák **fél fertály föld** között

több évekre haszonbérbe

KIADÓ.

Bővebbet értekezhetni a tulajdonos

Igaz Ferencsel

Sok pénzt

takarít meg

ha hirdetéseit kizárólag a

Makói

„Független Ujság”-

ban közli.

A Csokonai-utcában egy sarok ház, hol az épület egyik részében 25 év óta kitűnő forgalmu 0000

FÜSZER-üzlet,

000 másik részében pedig 000

VENDÉGLŐ

volt, haszonbérbe **KIADÓ.**

Értekezni lehet a tulajdonossal Csokonai utca 2745. szám alatt.

Üzletmegnyitás.

Tisztelettel értesitem a nagyrédemű közönséget, hogy Dessewffytéren Martonosi gyümölcskereskedő házában, ludpiaccal szemben

fűszer-, liszt- és terményüzletet

nyitottam. — Állandóan raktáron tartok legjobb minőségű fűszerárakat, kenyér-liszteket, melyeket legolcsóbb áráért árusítok.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve, maradtam 000 000 000 tisztelettel:

OLASZ GÉZA

Ügyes, megbízható és szorgalmas **két fiú tanoncna**

azonnal telvétetik

Kapusi Mihály liszt- és fűszerárkereskedésében. — Megyeház-utca.

Elvünk: kevés haszon, nagy forgalom.		Olcsó	
	bevásárlási forrás.		
Nagy előny senki sem csalódhat, mivel mindenféle árú a legolcsóbb és szabott árban lesz eladva.	rőfös árúkat		Pontos, szolid és azonnali kiszállítás.
	u. m. selyem, szövet, vászon, kanavász, festőkarton stb. nagyon jutányos árért árusítom.		
	Sok mindenféle maradék félárban.		Késpénzért veszünk és adunk, hogy olcsóért árulhasunk. Minták kívánatra azonnal küldetnek.
	Tamás Mihály		
	rőfös divatkereskedő.		
	Üzlete: I. U. D. piacz.		

Aki valamely szert, vagy cikket bevezetni, vagy eddig elért forgalmát emelni akarja, vegye bizalommal igénybe

A MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

5400 példányban megjelenő

politikai napilap **hirdetési rovatát.**

Hirdetések szabott áron vétetnek fel.